

third applicants (education and science) of higher education in the context of quality assurance. Outlined a list of major general and universal competencies to be candidates to form the third educational level for academic studies at doctoral regardless of specialization.

One of the important directions is the orientation of education to international standards under which future specialist should have a professional and zanalnymi competences have stable values required for the implementation of the social experience of interaction, be capable of professional activity, due to human values and taking into account national and cultural differences based on cultural experience. More and more attention is paid to the availability and quality of education, training candidates versatility third (education and science) of higher education to labor market requirements, the personal orientation of the educational process, its computerization, crucial function of education in sustainable human development.

The study of domestic and foreign scientific sources, monitoring of processes occurring at the present stage of reforming higher education and the impact on the modernization of training applicants third (education and science) of higher education made it possible to identify a number of contradictions between the identified needs of modern society professionals with new type of professional thinking and trends of integration and specialization in management training applicants third (education and science) of higher education on a computer ntnisnyh basis and underdevelopment theoretical and methodological principles of general competencies third applicants (education and science) of higher education in the context of administrative activity.

Key words: common (universal) competence, training Ph.D., competency framework, higher education institutions, research leadership.

Стаття надійшла до редакції 24.05.2017 р.

Прийнято до друку 27.06.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Караман О. Л.

УДК 378.126

Л. О. Сав'юк, Ю. З. Драчук, Є. О. Снітко

**СИНТЕЗ АЛГОРИТМІВ ОЦІНКИ ЯКОСТІ РОБОТИ
ПРОФЕСОРСЬКОГО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ ВИЩОГО
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Нині система вищої освіти (СВО) України перебуває в глибокому переосмисленні та перебудові з метою підвищення конкурентоспроможності Українських ВНЗ у порівнянні із

європейськими університетами. Наша молодь, особливо мешканці прикордонних західних регіонів, Східних регіонів України з неблагонадійними політичними обставинами, обирають альтернативну освіту у країнах східної та західної Європи. Це пов'язано, у першу чергу, з якістю навчальних послуг, кращим й матеріально-технічним забезпеченням, високим рівнем мотивації викладацько-професорського складу зарубіжних ВНЗ у результатах своєї освітньої діяльності та впровадженням інноваційних методів навчання.

Процеси інновацій у освітній діяльності зарубіжних ВНЗ розпочалися ще у ХХ столітті при відсутності політичних та економічних потрясінь, що супроводжують на сьогодні розвиток нашої незалежної демократичної держави. Нам необхідні ретельні та всебічні дослідження у сфері моделей забезпечення високої якості вищої професійної освіти на основі аналізу основних структурно-функціональних елементів СВО та суб'єктів замовлення й споживання її послуг, особливо в період надзвичайних ситуацій, що мають місце в регіонах Донбасу та Криму.

Системний підхід у вирішенні поставленої задачі дозволить переломити хід негативних подій в процесах становлення Української СВО, зробити її привабливою для українських та зарубіжних студентів, найближчою реальністю входження України у модель транснаціональної освіти. Для цього наша країна володіє потужним потенціалом освітян та науковців, що мають унікальний досвід та кращі традиції у сфері професійної підготовки кадрів для широкого переліку галузей національної економіки. На підґрунті інноваційних методів та передових технологій навчання СВО України здатне найближчим часом подолати відрив на міжнародному ринку знань за якістю наданих освітніх послуг та зростити нове покоління компетентних й конкурентоспроможних фахівців.

В умовах нестабільної політичної та економічної ситуації в Україні, яка веде гібридну війну на східних територіях, а точніше бореться із загрозою прямого вторгнення окупантів на наші землі та втрачає людський та інтелектуальний капітал, на перше місце висуваються питання створення досконалих систем управління внутрішньою та зовнішньою якістю вищої освіти. Науковцями мають розроблятися не тільки теоретичні та методологічні підходи до створення таких систем, але і надаватися керівництву вищих навчальних закладів (ВНЗ) та професорсько-викладацькому складу університетів України практичного інструментарію, що дозволить не тільки оцінити такі показники якості освіти, але й ефективно управляти даними показниками у напрямку їх динамічного наближення до оптимальних значень, які відповідають вимогам внутрішніх та зовнішніх споживачів освітніх послуг. На сучасному етапі розвитку системи вищої освіти (СВО) до ключових показників якості освіти можна віднести наступні [1]:

- якість професорсько-викладацького складу ВНЗ;

- стан матеріально-технічної бази;
- мотивація професорсько-викладацького складу;
- якість навчальних програм;
- якість студентів;
- якість інфраструктури освітнього закладу;
- якість знань;
- інноваційна активність керівництва;
- впровадження інновацій в освітню діяльність;
- затребуваність та конкурентоспроможність випускників на ринку праці;
- професійні досягнення випускників.

Слід відмітити, що особливості національної СВО висувають додаткові показники якості, на наш погляд в умовах загострення ситуації у східних регіонах України до наведених показників якості слід віднести наступні:

- готовність ВНЗ надавати освітні послуги особам, які є переселенцями із депресивних регіонів України, в тому числі студентам, що вже почали своє навчання у самопроголошених республіках, але виявили бажання навчатися в Українських ВНЗ;
- наявність у ВНЗ інфраструктури, сприятливого емоційно-психологічного клімату для вказаної категорії студентів;
- володіння професорсько-викладацьким складом ВНЗ такими технологіями як дистанційне та мобільне навчання для створення систем підтримки категорій українського населення, які із різних об'єктивних причин не мають можливості переселення на не окуповану територію;
- готовністю на волонтерських засадах надавати освітні послуги українським військовим у зоні антитерористичної операції.

Перша група показників якості СВО відноситься до покращення конкурентоспроможності українських ВНЗ в умовах формування жорсткої конкуренції на транснаціональному ринку знань. В той же час, друга група показників повинна перетворити національні університетські установи на організації, які займають активну громадську позицію у боротьбі за незалежність та суверенітет нашої країни.

Удосконалення, реформування та збільшення конкурентоспроможності ВНЗ відповідає парадигмі вищої освіти як підприємства, що працює в глобальному конкуруючому просторі. Дійсно, навчальний заклад, що надає транснаціональну освіту, стикається з такими ж проблемами управління, як і будь-яка мультинаціональна організація, враховуючи культурні очікування, правові вимоги, ринкові можливості, фінансові проблеми і забезпечення якості.

Як стверджує А. Колот: «Якщо не аксіомою то фактом, який все більше визнає громадськість, є те, що ні фінансовий, ні фізичний капітал не відіграють нині провідну роль, цю роль зіграє саме людський капітал, що є основою формування економіки знань. Неупереджений аналіз

свідчить, що людський капітал – найбільш продуктивний і здатний забезпечувати сучасні конкурентні переваги. Цей капітал значною мірою формується саме в сфері освіти, що зумовлює як підвищення його ролі і значення, так і вимагає від освітньої діяльності змін і модернізації щодо вимог сьогодення» [2, с. 13].

Тому сьогодні поняття «якості освіти» набуває особливого змісту, так як саме якість освіти стає показником результативності глобальних інновацій. У поняття якості можна включити безліч факторів: це і рівень задоволення особистістю результатами освіти, і кількість можливих різнорівневих освітніх пропозицій в регіоні і країні, і професіоналізм професорсько-викладацького складу і т.п. Якість освіти охоплює не тільки змістовну частину вищої освіти, а й його структурні і організаційні характеристики.

Як відзначено у роботі [3, с. 12], згідно положень кваліметрії, система якості, в тому числі СВО, являє собою складну поліморфну динамічну структуру, що за допомогою операцій функціональної та морфологічної декомпозиції розбивається на схематичне поєднання взаємопов'язаних багатокомпонентних елементів. Дана система працює в так званих межах якості, що накладаються на систему взаємодією із зовнішнім середовищем – сучасним виробництвом, державою та суспільством.

Згідно [4], якість являє собою складну багатоаспектну категорію, що може бути розкрита через систему зовнішніх та внутрішніх впливових факторів, тому якість може бути однозначно визначена через систему суджень-визначників. З орієнтуванням на даний підхід, авторами роботи [5] якість управління визначається певною динамічною системою як сукупністю взаємопов'язаних властивостей, що є основою процесу управління і має певні цінності. У формальному представленні категорія якості має наступний вигляд:

$$\text{Kat (K)} = (A, B, C, D, E), \quad (1)$$

де Kat (K) – категорія «якість»; A – якість як сукупність властивостей; B – функціональна складова якості або сутність процесу управління; C – морфологічна складова якості; D – динамізм якості або розгортання її у часі; E – цінність якості.

Таким чином, при зверненні до ефективності та якості роботи ВНЗ, це така комплексна характеристика реальних результатів його діяльності, де враховується ступінь їх відповідності головним цілям національної та транснаціональної освіти, концепції та завданням розвитку самого закладу та оптимальному часу досягнення вказаних результатів.

Якщо про результати діяльності ВНЗ можна судити за показниками якості наданих освітніх послуг, то постає питання щодо розробки алгоритму визначення кількісного значення кожного з них. Такий підхід надає широкі можливості створення інструментальних засобів

проекування систем контролю, діагностики та управління комплексними (інтегральними) показниками внутрішньої та зовнішньої оцінки якості СВО. Із врахуванням сучасного розвитку квалітології та кваліметрії освіти і інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) такі системи мають бути формалізованими та перетвореними у комп'ютеризовані комплекси, в тому числі WEB-орієнтованого рівня доступу.

Розробку системи подібного типу доцільно починати із визначення алгоритмічного забезпечення, в тому числі алгоритму оцінки показників якості. Загальною кваліметрією надається теоретичний інструментарій у виді алгоритмічного рівня теорії оцінювання, де розкриваються основи вибору алгоритму оцінки показників якості управління динамічною системою для різних ситуацій оцінювання, а також структура алгоритму оцінки та операційний зміст системи оцінки [6].

Серед операцій оцінювання виділяються зовнішні операції, що мають підготовчий характер і визначають зміст зовнішніх етапів оцінювання. До них відносяться: формулювання мети оцінки, класифікаційні операції, вибір баз оцінки, перевірка умов (відносин) придатності об'єкта оцінки. Операцією формулювання мети оцінки визначаються умови споживання або реалізації об'єкта оцінки, особливостей суб'єкт-об'єктних відносин, в рамках яких відбувається оцінка якості, рівень інформованості суб'єкта оцінки про об'єкт оцінки та розкриваються основні функції оцінки якості в системі управління якістю. Класифікаційні операції мають на меті побудову класифікаторів об'єктів оцінювання та споживачів, їх властивостей і показників якості, шкал, методів (моделей) операційного та статистичного згортання. Операція вибору баз оцінки підпорядковується відповідним принципам: принципу відносності оцінок, принципу відносності бази оцінки, що підкреслює залежність бази оцінки від часу, цілей, суб'єкта та об'єкта оцінювання. При перевірці умов придатності здійснюється перевірка формалізованих і неформалізованих вимог, де окреслюються межі сфери належної якості, і які не входять до числа оціночних показників. Такими вимогами можуть бути економічні, соціальні, педагогічні, екологічні, естетичні, ергономічні і тому подібні вимоги, що викладені мовою предикатів придатності.

До внутрішніх операцій відносяться: вибір оціночних показників; виділення основних шкалокорежуючих показників; вибір методу декомпозиції якості за властивостями з побудовою дерева або графа властивостей, за морфологічними елементами якості з побудовою структурних обидва методи декомпозиції; шкалювання з вибором типу шкалювання і побудовою кваліметрічних шкал; згортання показників якості; оцінка якості часткових і загальних властивостей і показників; обчислення комплексної оцінки; згортання оцінки якості шляхом визначення коефіцієнтів вагомості; згортання шкал з переходом від часткових шкал до загальної, універсальної шкали.

Виділяються вісім внутрішніх операторів оцінювання якості, що складають уніфікований набір операторів, добутком яких в тій чи іншій комбінації визначається уніфіковано-формалізований опис алгоритму оцінки якості, який отримав назву формули алгоритму оцінки якості. Формула оцінки якості внутрішніх показників системи визначається як послідовність операцій оцінювання з логічним добутком (суперпозицією) операторів оцінювання.

Особливий інтерес являє визначення формули алгоритму оцінки якості як послідовності (порядку) операцій оцінювання, яку прийнятно називати логічним добутком (суперпозицією) операторів оцінювання.

У центрі проблеми визначення показників якості СВО знаходяться складні питання оцінки якості роботи викладацько-професорського складу ВНЗ на основі сучасних методик багатомірного аналізу його діяльності. Саме якісний склад викладацького складу ВНЗ, що здатний до самовдосконалення, до впровадження у свою професійну діяльність креативних та інноваційних методик викладання, здатності до інтерактивної комунікації зі студентством з метою оперативної реакції на їх інтелектуальні потреби, дозволяє вирішувати стратегічні питання забезпечення якості СВО.

Нижче розглянуто можливі підходи до розробки алгоритму оцінки якості професорсько-викладацького складу ВНЗ на основі кращого досвіду вітчизняної та зарубіжних освітніх систем.

З погляду даних авторів, найбільш вдалою спробою застосування кваліметричного підходу до оцінки професійної майстерності педагога є здійснення оцінки якості вчителів загально освітніх шкіл в рамках інноваційного науково-педагогічного проекту «Електронна атестація педагогічних працівників» на Дніпропетровщині [7]. Слід зазначити, що проект розпочатий у 2014 році як ініціативний крок Департаменту освіти Дніпропетровської обласної держадміністрації по реалізації Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типового положення про атестацію педагогічних працівників» зі змінами від 06.10.2010 р. На сьогодні електронна атестація є обов'язковою для всіх педагогічних працівників середніх навчальних закладів, а сам проект продовжений на 2017-2018 рр. Особливостями структури проекту електронної атестації є формування портфолію та заповнення таблиць кваліметричних показників якості з подальшим формуванням атестаційного листа, при цьому атестація є добровільною для спеціалістів I-II категорії та обов'язковою для вчителів вищої категорії та тих, що мають наукові звання.

На сьогодні авторами та виконавцями проекту проведено значний обсяг унікальних, на наш погляд, робіт по визначенню кваліметричних показників якості працівників таких освітніх кваліфікацій як педагог-організатор, бібліотекар, педагог групи подовженого дня, вчитель, керівник гуртка, психолог, логопед, соціальний педагог, заступник директора з науково-виховної роботи, керівник навчального закладу.

Такий розподіл підвищує якість атестаційних заходів, їх прозорість, демократичність та орієнтованість на окремі групи працівників середніх навчальних закладів. А сама атестація проводиться з метою встановлення відповідності рівня кваліфікації педагогічних працівників вимогам, що пред'являються до кваліфікаційних категорій або підтвердження відповідності педагогічних працівників займаним ними посадам на основі оцінки їх професійної діяльності.

До основних завдань атестації відноситься [7]:

- стимулювання цілеспрямованого, безперервного підвищення рівня кваліфікації педагогічних працівників, їх методологічної культури, особистісного професійного зростання, використання ними сучасних педагогічних технологій;
- підвищення ефективності та якості педагогічної праці;
- виявлення перспектив використання потенційних можливостей педагогічних працівників;
- врахування вимог державних освітніх стандартів до кадрових умов реалізації освітніх програм при формуванні кадрового складу освітніх установ;
- визначення необхідності підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечення диференціації рівня оплати праці педагогічних працівників.

Найбільш наближеною групою працівників школи до професорсько – викладацького складу ВНЗ є вчитель вищої категорії. Для даної категорії запропоновано кваліметричну модель, що включає 30 показників якості, поєднаних у п'ять комплексних параметрів, зміст та їх складові показники якості (впливові фактори) наведено нижче (табл. 1.).

Сумою всіх комплексних параметрів із врахуванням вагових параметрів M та вагових коефіцієнтів ступеня прояву якостей Φ визначається загальний рівень професійної майстерності:

$$P_{ЗАГ} = P_1 + P_2 + P_3 + P_4 + P_5. \quad (2)$$

Атестація вчительського складу середніх закладів відбувається за шкалою:

- початковий рівень $0 < P_{ЗАГ} < 0.4$ – наявність лише якості професійної діяльності, що стихійно переноситься із життя готовими зразками спілкування до умов професійної діяльності;
- достатній рівень $0.4 < P_{ЗАГ} < 0.5$ – володіння основами педагогічної майстерності визначення цілей навчання та декомпозиція їх на завдання, організація колективної діяльності, організація, контроль та корегування процесу збору інформації про якість навчального процесу;
- досконалий рівень $0.5 < P_{ЗАГ} < 0.75$ – чітка спрямованість та якість дій, діалогічна взаємодія у спілкуванні, самостійне планування

діяльності на перспективу, компетентісно-орієнтований підхід до організації навчального процесу володіння технологіями творчої педагогічної діяльності;

- творчий рівень $0.75 < P_{ЗАГ} < 1$ – індивідуальний стиль професійної діяльності, оригінальні і педагогічно доцільні форми взаємодії з учнями, володіння інноваційними методиками та технологіями викладання, наявність власних методичних розробок, схвалених ВНЗ або інститутами післядипломної педагогічної освіти.

Розроблений інструментарій електронного атестування вчителів має гнучку систему оцінки якостей викладацького складу. Так, професійно-педагогічні знання визначаються комплексним показником якості P1 за наступною формулою:

$$P1 = M1(\Phi1 + \Phi2 + \Phi3 + \Phi4 + \Phi5 + \Phi6), \quad (3)$$

де $M1 = 0.2$; $\Phi1 = 0.15$; $\Phi2 = 0.2$; $\Phi3 = 0.15$; $\Phi4 = 0.2$; $\Phi5 = 0.15$; $\Phi6 = 0.15$.

Однак, автори системи електронної атестації розраховують за доцільне поєднати визначення даного параметру із експертною тестовою системою, що дозволить однозначно діагностувати обізнаність вчителів з психологічно-педагогічних основ навчання та виховання, сучасних педагогічних технологій, прогресивного педагогічного досвіду, вікової психології, методики викладання предмету та нормативних основ освіти. Система має інструмент порівняльного аналізу самооцінки вчителя та оцінки атестаційної комісії професійної майстерності, що надає можливості для професійного зростання працівників середніх освітніх закладів.

Табл. 1.

Кваліметрична модель педагога

№ п/п	Комплексний параметр (показник) P	Вага пар-у M	Впливові фактори (показники) Ф
1	P1. Професійно-педагогічні знання	0.2	Ф1. Знання психологічно-педагогічних основ навчання та виховання
			Ф2. Знання сучасних педагогічних технологій, прогресивного педагогічного досвіду
			Ф3. Знання вікової та педагогічної психології
			Ф4. Знання предмету
			Ф5. Знання методики викладання предмету
			Ф6. Знання нормативних основ освітньої діяльності
2	P2. Професійна компетентність	0.05	Ф7. Особистісна компетентність
			Ф8. Соціальна компетентність
			Ф9. Спеціальна компетентність
			Ф10. Інформаційно-комунікаційна компетентність
			Ф11. Професійна компетентність

3	Р3. Інноваційний потенціал вчителя	0.05	Ф12. Готовність до здійснення інноваційної діяльності
			Ф13. Креативність
			Ф14. Інноваційна діяльність
4	Р4 Особистий внесок у розбудову регіонального освітнього простору	0.2	Ф15.Робота у якості наставника
			Ф16. Участь у проведенні занять у системі післядипломної педагогічної освіти
			Ф17. Розміщення власних навчально-методичних матеріалів у регіональній, національній пресі, на сайтах та в мережевих спільнотах
			Ф18.Участь у розробці контенту регіонального інформаційно-освітнього простору
			Ф19.Участь у розробці навчально-методичних матеріалів регіонального та національного рівня (програм, стандартів, підручників)
			Ф20.Розповсюдження власного досвіду (майстер-класи, семінари, тренінги) та методичний супровід його впровадження
5	Р5. Результативність професійної діяльності	0.2	Ф21. Висока результативність педагогічної діяльності(позитивна динаміка навчальних та творчих досягнень учнів за звітний період)
			Ф22. Робота в предметних комісіях, здійснення експертної діяльності в галузі освіти
			Ф23.Участь у професійних конкурсах та конкурсах методичних розробок
			Ф24. Наявність друкованих праць
			Ф25.Наявність авторських розробок: дидактичних, навчально-методичних, друкованих
			Ф26.Наявність власних блогів, сайтів, Веб-сторінок у педагогічних спільнотах
			Ф27.Участь у розробці дистанційних курсів та електронних освітніх ресурсів
			Ф28.Координація роботи мережевих спільнот
			Ф29.Авторитетність серед колег та громадськості
			Ф30.Регіональне та державне визнання особистого внеску педагога: галузеві винагороди

Стосовно, досвіду впровадження кваліметричних моделей якості професорсько-викладацького складу ВНЗ можна відмітити окремі пілотні впровадження даних методик у вигляді рейтингових таблиць досягнень викладача, таблиць відповідності проведених занять певним якісним критеріям, системи автоматизованої діагностики якості знань викладача, анкети самооцінки викладача на основі наданих ним підтверджуючих матеріалів, власних експертних оцінок та опитуванням студентів. Однак, як більшість методів та алгоритмів визначення якості викладацького складу ВНЗ не мають в своїй основі нормативної бази, не можуть бути визнаними як досконалі та стандартизовані. Тому, перспективним напрямком проектування і впровадження у практику

українських ВНЗ систем оцінки якості професорсько-викладацького складу є адаптування існуючих методик та алгоритмів до специфічних особливостей кожного з них.

Важливим критерієм діяльності ВНЗ є якість продукту, що випускається, тобто випускника – майбутнього фахівця. При врахуванні специфіки ВНЗ як некомерційної, безприбуткової організації, приймаються до уваги як економічні, так й соціальні, психологічні чинники, що обумовлено умовами ринкової економіки - кон'юнктурою ринку праці, власними можливостями і потребою ефективно конкурувати і реалізовувати свій потенціал. Тому, системний підхід у вирішенні поставленої задачі дозволить переломити хід негативних подій в процесах становлення Української СВО, зробити її привабливою для українських та зарубіжних студентів, досягнути у найближчій реальності входження України у модель транснаціональної освіти.

Список використаної літератури

1. Ильенкова С. Д. Показатели качества образования [Електронний ресурс] / С. Д. Ильенкова – Режим доступу до ресурсу: <http://www.elitarium.ru/kachestvo-obrazovaniya-pokazatel-vypusknik-rynok-rabota-sistema-znanie-prepodavatel-obuchayushchij-sya-uchebnaya-programma>. **2. Колот А. М.** Вища освіта як чинник формування людського капіталу: сучасний стан, тенденції розвитку / А. М. Колот // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Економіка. – Івано-Франківськ: Плай. – 2007. – Вип. 4. – С. 12–16. **3. Драчук Ю.З., Сав'юк Л. О.** Впровадження системи внутрішньої оцінки якості освіти у практику українських ВНЗ / Ю. З. Драчук, Л. О. Сав'юк. – Зб. тез доповідей V Всеукраїнського науково-практичного семінару «Сучасні інформаційні технології в дистанційній освіті», 25-26 травня 2017р. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФНТУНГ, 2017. – С. 11–13 **4. Субетто А. И.** Квалитология образования. – (Основания, синтез) / А. И. Субетто; М-во образования Рос. Федерации [и др.]. – М.; СПб.: Исслед. центр проблем качества подгот. специалистов, 2000. – 219 с. **5. Чернова Ю. К.** «Квалиметрия» Учебное пособие для студентов специальности «Управление качеством» [Електронний ресурс] / Ю. К. Чернова, В. В. Щипанов // Тольяттинский государственный университет. – 2006. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.studfiles.ru/preview/2866175/>. **6. Субетто А. И.** Квалиметрия: малая энциклопедия / А. И. Субетто. – СПб.: ИПЦ СЗИУ – фил. РАНХиГС, 2015. – 244 с. **7. Науково-педагогічний проект «Електронна атестація педагогічних працівників»** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dnepredu.com/uk/site/elektronnii-modul-atestat.html>.

Сав'юк Л. О., Драчук Ю. З., Снітко Є. О. Синтез алгоритмів оцінки якості роботи професорського-викладацького складу вищого навчального закладу

У статті окреслені шляхи вирішення проблем підвищення якості та конкурентоспроможності системи вищої освіти України. Розглянуті можливості застосування теоретичних положень квалітології та кваліметрії освіти до методології та практичної реалізації систем автоматизованої оцінки якості професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів на основі сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій. Проаналізовано позитивний досвід впровадження таких систем у практику навчальних закладів різних освітньо-кваліфікаційних рівнів. Намічені можливі шляхи вирішення задачі найшвидшого впровадження систем подібного класу у практику українських навчальних закладів.

Ключові слова: система вищої освіти, вищий навчальний заклад, оцінка якості, показателі якості, комплексний Показник, квалітологія, кваліметрія, модель педагога, оцінювання.

Сав'юк Л. О., Драчук Ю. З., Снітко Є. О. Синтез алгоритмов оценки качества работы профессорско-преподавательского состава высшего учебного заведения

В статье обозначены пути решения проблем повышения качества и конкурентоспособности системы высшего образования Украины. Рассмотрены возможности применения теоретических положений квалитологии и квалиметрии образования в методологии и практической реализации систем автоматизированной оценки качества профессорско-преподавательского состава высших учебных заведений на основе современных информационно-телекоммуникационных технологий. Проанализирован положительный опыт внедрения таких систем в практику учебных заведений разных образовательно-квалификационных уровней. Намечены возможные пути решения задачи скорейшего внедрения систем подобного класса в практику украинских учебных заведений.

Ключевые слова: система высшего образования, высшее учебное заведение, оценка качества, показатели качества, комплексный показатель, квалитология, квалиметрия, модель педагога, оценивание.

Savyuk L., Drachuk Yu., Snitko E. Synthesis of Quality Assessment Algorithms Work of the Teaching Staff of Higher Educational Institutions

The article outlines ways of solving the problems of improving the quality and competitiveness of the higher education system in Ukraine. The possibilities of applying the theoretical provisions of kвалitologiya and qualimetry of education in the methodology and practical implementation of automated quality assessment systems for the teaching staff of higher education institutions based on modern information and telecommunication

technologies are considered. The positive experience of introducing such systems into the practice of educational institutions of different educational and qualification levels is analyzed. Possible ways of solving the problem of the speedy introduction of systems of this class into the practice of Ukrainian educational institutions are outlined.

The basis of the analysis of this class is to use qualimetric approach to assessing the professional skills of teachers in secondary schools under the innovative research and educational project "Electronic certification of teaching staff".

Key words: system of higher education, higher education institution, quality assessment, quality indicators, comprehensive indicator, kvalitologiya, qualimetry, teacher's model, evaluation.

Стаття надійшла до редакції 01.05.2017 р.

Прийнято до друку 27.06.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Савченко С. В.

УДК 061.1(100):364-787.2/.82:327-048.93(045)

Х. Є. Скорік

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТИ СОЦІАЛЬНОЇ, ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА ПРАВОВОЇ ПІДТРИМКИ СІМЕЙ В ЗОНІ КОНФЛІКТУ

В 2014 році Україна зіткнулась з новим для себе явищем – військовим конфліктом на Сході країни, який зумовив ряд наслідків, серед яких: вимушене внутрішнє переміщення осіб, втрата постійної домівки, роботи, втрата родинних зв'язків чи загибель родичів та ін.

Вищеперераховані наслідки негативно вплинули не лише на життя окремого регіону зі всім його населенням, але й країни в цілому, адже саме наявність військового конфлікту, різниця в прибутку різних верст населення на фоні ризького підвищення вартості комунальних послуг і подорожчанням товарів першої необхідності, наявність вимушено переселених осіб (а саме осіб, які потребують сторонньої психологічної, соціальної, матеріальної допомоги) призвели до формування трьох категорій осіб.

Першу категорію складає населення країни, територія проживання яких полягає поза зоною антитерористичної операції, друга категорія – це вимушені переселенці, а третю – складає населення, яке залишились в зоні конфлікту. Якщо розглядати перші дві категорії, то слід зазначити, що вони знаходяться в більш вигідному положенні, адже вони мають змогу не тільки проживати на території вільної від збройного конфлікту, але й бути в зоні психологічного, соціального, економічного комфорту,